

EKSAMENSOPPGAVE

JUS4121 – Rettsøkonomi Høst 2021

Dato: Onsdag 24. november

Tid: 09:00 – 13:00

OPPGAVE 1: *Transaksjonskostnader*

På forelesning/i pensum vil dere ha sett en figur som ligner på denne:

Se figur 1, vedlegg

Figuren illustrerer et marked med synkende etterspørsel og stigende tilbud.

- Hva slags marked kan denne figuren illustrere?
- I figuren er det indikert en pris P_0 og en mengde M_0 . Under hvilke betingelser blir dette den faktiske prisen og den faktiske mengden?
- Hva er et samfunnsøkonomisk overskudd? Hva er hhv produsentoverskudd og konsumentoverskudd? Hvordan kan disse overskuddene illustreres i figuren?
- I figuren er det indikert transaksjonskostnader for begge parter. Hva er konsekvensene for omsatt kvantum av disse to kostnadene?

Hvis partene stolte fullt og helt på hverandre, ville transaksjonskostnadene ikke oppstå. Tenk deg at transaksjonskostnadene er i form av faktisk ressurskrevende utgifter til administrasjon av et betalingssystem der en kostnad på tre kroner påløper per enhet omsatt. Disse kostnadene blir fordelt med én krone på kjøper og to kroner på selger.

- I figuren er det markert en pris P_1 . Hva er denne prisen?
- Dersom hele kostnaden ved betalingssystemet utelukkende dekkes av selgeren, hva blir konsekvensen for prisen P_1 ? Hva blir konsekvensen for omsatt mengde?
- Vil en kjøper foretrekke at selger dekker hele kostnaden?
- Hva blir det samfunnsøkonomiske overskuddet i tilfellet med slike transaksjonskostnader?
- Dersom betalingssystemet driftes uten kostnader men fortsatt koster like mye som over, hva blir det samfunnsøkonomiske overskuddet?

OPPGAVE 2: Tålegrense

På forelesning/i pensum vil dere ha sett en figur som ligner på denne:

Se figur 2, vedlegg

Figuren illustrerer en forurensningssituasjon med to parter, en skadevolder og en skadelidt.

- a. Konstruer et eget eksempel, som ikke er drøftet i forelesning eller gruppeoppgaver, på et lokalt forurensningsproblem som denne figuren kan tjene som illustrasjon for.
- b. I figuren er det indikert en "tålegrense". Hva er det?
- c. Den tykke streken indikerer kostnader som avhenger av denne tålegrensen. Hvilken antagelse gjør vi om erstatningsretten når vi tegner den tykke streken?
- d. Hvor stort blir utslippet når denne tålegrensen gjelder?
- e. Hva er kostnadene for henholdsvis skadevolder og skadelidt?
- f. Kan du tenke deg noen begrunnelse for at tålegrensen er satt akkurat på dette nivået?
- g. Tenk deg at tålegrensen settes lavere. Hva blir konsekvensene for mengde utslipp? Hva blir konsekvensen for kostnaden til henholdsvis skadevolder og skadelidt?
- h. Tenk deg at tålegrensen settes veldig høyt. Hva blir konsekvensene for mengde utslipp? Hva blir konsekvensen for kostnaden til henholdsvis skadevolder og skadelidt?
- i. Tenk deg at partene kan forhandle og bli enige om minnelige ordninger uten krav om erstatning. Hva er implikasjonene for ditt svar på g. og h.?
- j. Prøv å koble noen av svarene du kom til i de tre spørsmålene over (dvs g., h. og i.) til perspektivene til Ronald Coase.
- k. Tålegrensen er satt som et nivå på kostnaden, snarere enn som et nivå på utslippet. Vil du si at det er rimelig? Hvis en regulerende myndighet skulle oppnå det samme som under d. ved hjelp av en utslippskvote, hvordan skulle nivået på en slik kvote i tilfelle bestemmes?
- l. Hvis en regulerende myndighet skulle oppnå det samme som i d. ved hjelp av en avgift pr enhet utslipp, hvordan skulle nivået på en slik utslippsavgift i tilfelle bestemmes?

Oslo, høsten 2021
Sverre Blandhol
Faglig eksamensleder